

STORTINGET

Innst. 303 L

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 104 L (2018–2019)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Endringer i ekomloven (prisregulering av spesialnummer, internasjonale samtaler og SMS mv.)

Til Stortinget

Sammendrag

Samferdselsdepartementet foreslår i proposisjonen en endring i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) for å kunne regulere sluttbruker- og grossistprisene for anrop til spesialnummer (5-sifrede nummer mv.) i forskrift, slik at prisnivået blir lavere, og at nummerressursen kan benyttes til sitt formål (kundeservice). Det foreslås også å innta en ny bestemmelse i ekomloven for å kunne fastsette maksimalpriser for internasjonale nummerbaserte kommunikasjonstjenester innenfor EØS-området i forskrift. Endringen er ment å sikre at norske forbrukere får nytte godt av reduserte priser for internasjonale samtaler (både fra fast- og mobilnett) og SMS, fra samme tidspunkt som EU-borgere eller så nært opp til dette tidspunktet som mulig.

Erfaring med behandling av omfattende markedsvedtak i bredbånds- og mobilmarkedene etter ekomregelverket har synliggjort et behov for unntak fra forvaltningslovens bestemmelser om tidsmessige begrensninger for når et vedtak kan endres til skade for klager. I praksis har fristene vist seg å være for knappe ved behandling av klager etter ekomregelverket. Det foreslås derfor et sektorspesifikt unntak fra forvaltningslovens tremånedersfrist for når melding om at et vedtak vil om-

gjøres til skade for klager, skal være sendt. Videre foreslås det en ny bestemmelse i ekomloven om innføring av særskilt søksmålsfrist for vedtak fattet av ekommyndighetene.

Departementet har vurdert de økonomiske og administrative konsekvensene av lovforslaget. Det er gjort rede for disse vurderingene i proposisjonens kapittel 7.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Tor André Johnsen, Dagfinn Henrik Olsen og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, har merket seg at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet i flere år har forsøkt å bidra til større grad av konkurranse på anrop til spesialnummer gjennom å kunnngjøre priser, dialog med bransjen og gjennom direkte oppfordringer til tilbyderne. Dette har ikke ledet til lavere priser for anrop til spesialnummer, og det er ingen indikasjoner på at tilbyderne kommer til å prise anrop til spesialnummer lik grunntakst på eget initiativ.

Komiteen vil understreke at det høye prisnivået er en utfordring ikke bare for innringer, men også for mottaker av anrop til spesialnummer. Som mottaker av anrop ønsker man å kunne tilby nummer som er enkle å huske for innringer, uten at kundene skal betale overpris for samtaler. Spesialnummer er viktige som alter-

nativ til mobilnummer og geografiske nummer i nasjonal nummerplan. Numrene kan benyttes av bedrifter og organisasjoner med nasjonalt, regionalt eller lokalt nedslagsfelt. Flere av numrene er lette å huske/gjenkjenne. En annen fordel med den 5-sifrede serien er at det er mulighet for korresponderende SMS-nummer.

Komiteen har merket seg at de høye innringerprisene reduserer etterspørselen etter spesialnumrene.

Komiteen vil understreke at den foreslåtte prisreguleringen innebærer en harmonisering mellom sluttbruker- og grossistpriser for anrop til spesialnummer og sluttbruker- og grossistpriser for anrop til mobilnummer som vil gi rimeligere og mer forutsigbare priser for sluttbruker.

Komiteen viser til at betalingsstrømmen for tilleggstjenesten som IN-aktører tilbyr knyttet til spesialnummer, trolig flyttes fra innringer til innehaver av et spesialnummer. Dette vil tilrettelegge for en betalingsstrøm der den som har bestilt spesialnummeret, også betaler for tilleggstjenesten.

Komiteen viser til at departementet forventer at den foreslåtte reguleringen etter hvert vil kunne stimulere til økt bruk av spesialnummer, og at en prisregulering av anrop til spesialnummer ikke vil innvirke negativt på den generelle konkurransen i markedet.

Komiteen vil understreke at den foreslåtte reguleringen gir økt transparens og forutsigbarhet for sluttbrukere, som enkelt vil kunne sammenlikne de ulike abonnementene og ikke måtte lete på tilbyders hjemmesider etter pris for anrop til spesialnummer.

Komiteen vil påpeke at det over flere år har vært utfordringer med at norske spesialnummer har vært vanskelig tilgjengelige fra EØS-land. Dette skyldes blant annet høye termineringspriser. En regulering av sluttbruker- og termineringsprisene for anrop til spesialnummer kan derfor være en sentral faktor, og et nødvendig og forholdsmessig tiltak, for å øke norske spesialnummers tilgjengelighet innen EØS-området.

Komiteen er kjent med at EU den 11. desember 2018 vedtok nytt felleseuropeisk rammeverk for elektronisk kommunikasjon (ekomkodeksen), herunder ny forordning om opprettelsen av BEREC. BEREC-forordningen inneholder også en endring i TSM-forordningen om maksimalprisregulering for internasjonale samtaler og SMS for forbrukere i EU. Denne delen av forordningen trer i kraft 15. mai 2019 for medlemsstatene. Reguleringen innebærer at det settes pristak for internasjonale anrop og SMS i EØS-området, både fra fast- og mobilnett. Reguleringen er ment å beskytte forbrukere mot urimelig høye priser for samtaler og SMS til andre EU-land.

Komiteen viser til at prisene varierer betydelig mellom innenlands anrop og SMS, og anrop og SMS som avsluttes (terminerer) i et annet medlemsland. Prisene varierer mellom anrop til fast- og mobilnummer,

mellom medlemsland, mellom tilbydere og mellom prisplaner. I snitt er internasjonale anrop tre ganger så dyre som nasjonale anrop. En SMS som terminerer i et annet land innenfor EØS-området, er i snitt dobbelt så dyr som en SMS som starter opp og terminerer i medlemsstaten hvor forbrukerens tilbyder er etablert.

Komiteen har merket seg at det er behov for tilsvarende regler nasjonalt, slik at norske forbrukere kan få tilsvarende beskyttelse mot urimelig høye priser fra samme tid som EU-borgere, eller så nært opp til dette tidspunktet som mulig.

Komiteen viser til at erfaring med behandling av omfattende markedsvedtak i bredbånds- og mobilmarkedet etter ekomregelverket har synliggjort et behov for et sektorspesifikt unntak fra tremånedersfristen i forvaltningsloven § 34 tredje ledd om når melding om at et vedtak endres til skade for klager, må være sendt. Komiteen viser også til erfaringer fra departementets klagesaksbehandling som tyder på at mindre aktører i markedet ofte ikke har tilstrekkelige ressurser til å ivareta egne interesser gjennom omfattende klagebehandling og derfor ikke klager. Komiteen viser også til departementets vurdering at det er uheldig for konkurransen i markedet dersom eventuelle faktafeil ikke enkelt skal kunne rettes, også til skade for klager, dersom disse avdekkes etter tremånedersfristen. Komiteen har merket seg departementet tilråding om at det behov for lengre frister på ekomområdet enn de frister som følger av forvaltningsloven § 34.

Komiteen har merket seg departementets syn om at for å legge til rette for konkurranse i ekomarkedet er det viktig at markedsvedtakene er stabile, og at det settes en tidsmessig begrensning for adgang til domstolsprøving.

Komiteen viser til at utkast til endringer i ekomloven, ekomforskriften og nummerforskriften ble sendt på høring 12. april 2018 med høringsfrist 23. mai 2018. I etterkant av den første høringen så departementet behov for en tillegghøring om forslag til endring i ekomloven om pristaksregulering av internasjonale samtaler og SMS. Tillegghøringen ble sendt ut 11. desember 2018 med høringsfrist 15. januar 2019. Det har innkommet i alt 26 uttalelser med merknader i første høring og seks i tillegghøringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til betydningen av at operatørene innen elektronisk kommunikasjon må være sikret en inntjening som gjør at selskapene har mulighet for å opprettholde både service til brukerne og modernisering av det nettet de opererer innen. På grunn av at Norge ligger langt framme teknologisk, og at det er relativt få brukere i Norge så vil en internasjonal makspris regulert fra EU kunne være en trussel mot dette. Disse

medlemmer mener derfor at regjeringen bør vurdere om det gjennom forskrift skal kunne gjøres unntak fra maksprisene for å sikre norsk eierskap og norske arbeidsplasser.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til proposisjonen og sine merknader og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i ekomloven (prisregulering av spesialnummer, internasjonale samtaler og SMS mv.)

I

I lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon gjøres følgende endringer:

Ny § 4-15 skal lyde:

§ 4-15 Maksimalpriser for internasjonale nummerbaserte kommunikasjonstjenester innenfor EØS-området

Myndigheten kan gi forskrift om maksimalpriser for internasjonale nummerbaserte kommunikasjonstjenester innenfor EØS-området.

§ 7-1 fjerde ledd skal lyde:

Myndigheten kan gi forskrift om tillatelse til bruk av nummer, navn og adresser, om bruk av nummerplaner og planer for navn og adresser, og om nærmere vilkår for utpekt offentlig organ eller private som administrerer nummer, navn, adresser etter tredje ledd. *Myndigheten kan gi forskrift om takstprinsipper og maksimalpriser for anrop til enkelte spesifikke nummerserier, både på sluttbruker- og grossistnivå.*

§ 10-13 første ledd nr. 2 og 3 skal lyde:

2. overtrer forskrift gitt med hjemmel i §§ 2-1 til 2-9, § 2-10 femte ledd, § 2-12, § 2-14, § 2-15, §§ 4-1 til 4-8, § 4-14, § 4-15, § 5-1, § 6-2, § 6-5, §§ 7-1 til 7-4, § 8-1, § 10-3 eller § 10-5
3. overtrer enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i §§ 2-3 til 2-5, § 2-7a annet ledd, § 2-10 annet ledd, § 4-1,

§ 4-2 annet ledd, § 4-4 første til fjerde ledd, § 4-5 første ledd, § 4-6 første, annet eller fjerde ledd, § 4-7 første eller annet ledd, § 4-8 første, tredje til femte ledd, §§ 4-9 a første ledd, § 4-10, § 4-15, § 5-3, § 6-2, § 6-5 annet ledd, § 7-2, § 7-5, § 8-1, § 10-3, § 10-4, § 10-6 eller § 10-10

§ 11-6 nytt fjerde ledd skal lyde:

Forvaltningsloven § 34 tredje ledd annet punktum gjelder ikke for klager på vedtak fattet med hjemmel i eller i medhold av kapittel 3, 4 og 10. Melding om endring av vedtak til skade for klageren må være sendt klageren innen seks måneder etter at underinstansen mottok klagen.

Gjeldende fjerde og femte ledd blir femte og sjette ledd.

Ny 11-8 skal lyde:

§ 11-8 Søksmålsfrister

Søksmål som gjelder enkeltvedtak fattet med hjemmel i eller i medhold av denne lov må reises innen seks måneder etter at vedtaket ble fattet.

Søksmålsfristen avbrytes når enkeltvedtaket er påklaget til departementet. Søksmålsfristen løper ikke så lenge klagebehandling pågår. Ny søksmålsfrist løper fra klagevedtaket er fattet.

Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14.

Når søksmålsfristen er utløpt uten at søksmål er reist, har enkeltvedtak samme virkning som rettskraftig dom, og kan fullbyrdes etter reglene for dommer. Rettskraften gjelder for og mot alle.

§ 13-2 nytt fjerde ledd skal lyde:

For vedtak fattet før lovens ikrafttredelse må søksmål reises innen seks måneder etter ikrafttredelsen. Forvaltningsloven § 27 tredje ledd tredje punktum gjelder ikke for slike vedtak.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 28. mai 2019

Helge Orten

leder

Bengt Fasteraune

ordfører

